

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M/ W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o ubezpieczenie społeczne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 października 2011 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 marca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 10 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek M. W. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z dnia 29 października 2010 r. (pkt 1) oraz odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem (pkt 2).

W uzasadnieniu postanowienia podniesiono, że wnioskodawca reprezentowany był w postępowaniu sądowym przez profesjonalnego pełnomocnika z urzędu. Ani wnioskodawca, ani jego pełnomocnik nie stawili się na rozprawie poprzedzającej ogłoszenie wyroku. Termin do zgłoszenia żądania sporządzenia uzasadnienia wyroku upłynął w dniu 3 listopada 2010 r. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności procesowej został złożony w dniu 30 grudnia 2010 r.

Wnioskodawca nie poinformował reprezentującego go pełnomocnika o adresie swojego zamieszkania, a pomimo posiadania numeru telefonu pełnomocnika, skontaktował się z nim telefonicznie dopiero w dniu 27 grudnia 2010 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wnioskodawca nie powołał się na żadne okoliczności, które uniemożliwiały mu zgłoszenie przedmiotowego wniosku w terminie ustawowym, zaś ewentualne zaniechanie podjęcia czynności procesowych przez pełnomocnika wywołuje bezpośrednie konsekwencje procesowe dla strony. Powoduje to oddalenie wniosku o przywrócenie terminu (art. 168 k.p.c. *a contrario*), a w konsekwencji odrzucenie wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem jako złożonego po terminie (art. 387 w związku z art. 171 k.p.c.).

W zażaleniu wnioskodawca zaskarżył powyższe postanowienie w części odrzucającej wniosek (pkt 2), wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, zaskarżone postanowienie zostało oparte na uprzednim oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej. W ocenie skarżącego, odmowa ta nastąpiła z naruszeniem art. 168 § 1 k.p.c., gdyż po pierwsze - miał trudności we wcześniejszym skontaktowaniu się ze swoim pełnomocnikiem, a po drugie - z korespondencją skierowaną na znany pełnomocnikowi adres matki mógł zapoznać się dopiero - z uwagi na trudne warunki atmosferyczne - w trakcie przyjazdu na święta. W konsekwencji uchybienie terminu w dokonaniu czynności procesowej nastąpiło bez winy skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 394¹ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie Sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji (§ 1), a nadto w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹

k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji (§ 2). W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się zgodnie, że postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające wniosek strony o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem w celu wniesienia skargi kasacyjnej jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. Jeżeli zatem postanowienie takie wydane zostało przez Sąd drugiej instancji w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna, może być ono przedmiotem zażalenia do Sądu Najwyższego. Z kolei postanowienie oddalające lub odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie i dlatego nie podlega zaskarżeniu zażaleniem (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNAPiUS 2000 nr 24, poz. 887, w której wyrażony został pogląd potwierdzający wpadkowy charakter postępowania o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, którego celem jest jedynie ocena zasadności wniosku o przywrócenie terminu, w tym zbadanie, czy zaniechanie dokonania czynności było spowodowane okolicznościami niezawinionymi przez stronę). Postanowienie to - jako niekończące postępowania w sprawie, a więc niezaskarżalne w drodze zażalenia wniesionego na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c. - należy do kategorii postanowień, o jakich mowa w art. 380 k.p.c., który znajduje zastosowanie w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wywołanym wniesieniem zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c. Oznacza to, że na wniosek strony (zgłoszony w zażaleniu), postanowienie sądu drugiej instancji, którego przedmiotem jest przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej może być skutecznie kwestionowane w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w tym postanowieniu. Inaczej rzecz ujmując, badanie na podstawie art. 380 w związku z art. 398²¹ i art. 394³ § 3 k.p.c. w wyniku tzw. uprzedniej kontroli prawidłowości orzeczenia, które nie podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia jest dopuszczalne, jednak warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku

odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem. Gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom przez niego wnoszonym treści wprost w nich nie wyrażonych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, LEX nr 447663; z dnia 28 października 2009 r., II PZ 17/09, LEX nr 559946).

W sporządzonym przez pełnomocnika będącego adwokatem zażaleniu zaskarżającym postanowienie odrzucające wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku nie zawarto ani stosownego wniosku, o którym stanowi art. 380 k.p.c., ani nawet nie powołano tego przepisu. Zawarte w uzasadnieniu zażalenia rozważania dotyczące przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej i zasadności niezastosowania art. 168 § 1 k.p.c. nie mogą być same w sobie uznane za taki wniosek i wywołać określonego w art. 380 k.p.c. skutku polegającego na zweryfikowaniu postanowienia w części objętej jego pkt 1, a dotyczącej oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej. Skoro zatem czynność ta została dokonana z przekroczeniem terminu określonego w art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.c., to prawidłowe było jej odrzucenie na podstawie art. 328 § 1 zdanie drugie w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.